

Бел-Алды Айыл өкмөтү

2012-ЖЫЛЫГА КАРАТА БЮДЖЕТТИН БОЛЖОЛДУУ АТКАРЫЛЫШЫ БОЮНЧА МААЛЫМАТ 16 932,178 СОМ (ТРАНСФЕРТТЕРДИ ЭСКЕ АЛГАНДА)

Эмне үчүн айыл өкмөттүн ар бир тургуну бюджет жөнүндө билүүгө тийиш?

Бюджет бул жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы тарабынан жүргүзүлгөн эң маанилүү документ болуп саналат. Бул иштин финансылык планы. Ал абдан натыйжалуу болушу үчүн, жарандар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын расмий адамдары бюджет кантип кабыл алынат жана аткарылаарын түшүнүүгө тийиш. Себеби, бюджетти түзүүдө дайыма ресурстардын чектелгендиги келип чыгат. Бул болсо финансылоонун артыкчылыктарын тандоо зарылдыгын билдирет. Ошондуктан бюджет - жөн гана финансылык план эмес, бул муктаждыктардын чектелбегендигиндеги ресурстар чектелгендик принципине негизделген артыкчылыктарды чагылдыруучу план. Эгер өзүңдүн бюджетин жөнүндө баарын билсең, акчаны кай жакка сарптоо жөнүндө чечимди кабыл аласың. Андыктан бюджет – бул салык төлөөчүлөрдүн акчасы, башкача айтканда бардык жарандардын, ошондуктан ар бир адам тандоого катыша алышат. Ошондуктан өзүңөрдүн бюджет жөнүндө билүү - өзүңдүн айыл өкмөтүнүн проблемаларын чечүүнүн биринчи кадамы дегендикти билдирет.

АЙЫЛ ӨКМӨТҮ ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

Айыл Өкмөттүн калкы болжолдуу түрдө **4 624** кишини түзөт. Айыл Өкмөттүн муниципалдык менчигине 16 кыймылсыз мүлк жана инфраструктура объектилери бар. Муниципалдык менчиктин курамына атуулдардын жашоосуна керектуу төмөнкүдөй объектилер кирет: мектептер, бала-бакчала, административдик имараттар, жолдор, коммуникациялар жана башкалар.

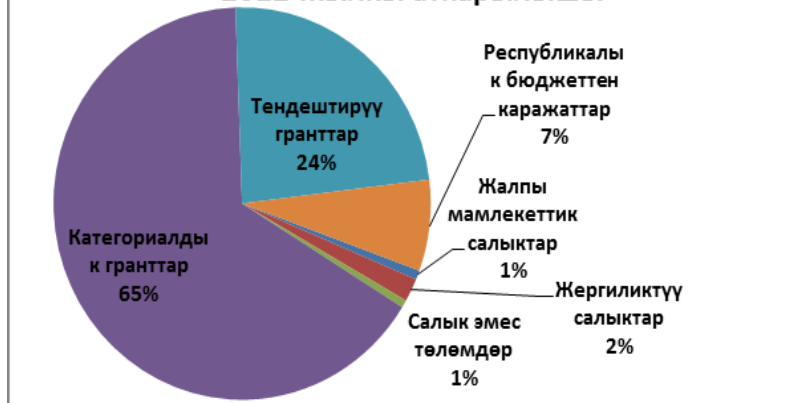
2012-ЖЫЛДЫН КИРЕШЕ БӨЛҮГҮНҮН АТКАРЫЛЫШЫ

Мыйзамдарга ылайык жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджеттеринин кирешелери төмөнкүлөрдөн турат:

- 2012-каржы жылына карата республикалык бюджет тууралуу мыйзамдын негизинде бекитилген өлчөмдүрдүн негизиндеги жалпы мамлекеттик салыктардын бөлүштүрүү;
- жергиликтүү салыктар жана жыйымдар;
- салык эмес төлөмдөр;
- категориалдык гранттар;
- тендештирүүчү гранттар;
- стимулдаштыруу гранттар;
- республикалык бюджеттен берилген каражаттар.

Бел-Алды айыл өкмөтүнүн 2012-жылга карата бюджеттин аткаруусуна көңүл бурсак, 2012-жылы салыктык жана салыктык эмес каражаттардын жалпы өлчөмү айыл өкмөтү боюнча **56,400 сомду** түздү, анын ичинде жалпы мамлекеттик салыктар **129,800 сомду**, жергиликтүү салыктар **323,700 сомду**, салыктык эмес каражаттар **106,900 сомду**, категориалдык грант **11 102,550 сом**, тендештирүү грант **3 996,400 сом** жана республикалык бюджеттен болгон башка трансферттер (мугалимдердин жана бюджеттик мекемелердин кызматкерлеринин эмгек акысынын көбөйүшү, электр энергия жана жылытууга берилген каражаттар) **1 272,828 сом** аткарылды.

Жергиликтүү бюджеттин кирешесинин 2012-жылкы аткарылышы

Өзүнүздөр байкагандай Айыл өкмөтүнүн бюджетинин негизин түзүүчү эн маанилүү салык түрлөрү болуп жер салыгы болуп саналат. Жер салыгынан түшкөн кирешелер **323,700 сом**. Андан тышкары, биздин бюджет өзүн, өзү толук камсыздай албагандыктан республикалык бюджеттен трансферттерди алабыз. Трансферттер максаттуу болгондуктан аларды биз максатталган чыгашалардан башка эч жака жумшай албайбыз. Ошондо биздин жергиликтүү бюджеттин

өзүнүн кирешеси **560,400** сомду гана түзөт, ал эми республикалык бюджеттен түшкөн трансферттерди жана башка каражаттар **15 098,950 сомду** түзөт. Ошондо жергиликтүү бюджеттин жалпы кирешеси **16 932,178 сомду** түзөт.

2012-ЖЫЛДЫН ЧЫГАША БӨЛҮГҮНҮН АТКАРЫЛЫШЫ – 16 932,178 МИН СОМ

Чыгашалар негизинен төмнкү сфераларга багытталган: билим берүү – **12 795 280 сом** (жалпы чыгашалардын 76 %), жергиликтүү башкаруу органдарын тейлөө – **3 079,412 сом** (жалпы чыгашалардын 18%), социалдык камсыздоо – **72 100 сом**, турак жай чарбасына – **55 000 сом**, маданият жана спорт – **930 386 сом** (жалпы чыгашалардын 5%). Эми ушул сарпталган чыгашаларды жакындан карап көрөлү.

МАМЛЕКЕТТИК КЫЗМАТТАР – 3 079,412 СОМ

2012-жылдын бюджетинен башкаруу органдарын каржылоого **3 134 412 мин сом** сарпталды:

Эмгек акы фондусу **1 717 700 сом**, социалдык фондго чегерүүлөр **245 882 сом**, кызматтык женил автотранспортту колдонууга **143 000 мин сом**, женил авто транспортту тейлөөгө, ага ар кандай тетиктерди алууга **410 000 сом**, кызмат сапарларга кеткен чыгымдар **101 000 сомду**, эл. энергия үчүн акы төлөө **70,600 сом**, байланыш менен тейлөө кызматына **19,000 сом**, айыл өкмөтүнө ондоп түзөөгө кеткен карызынын **260,000 сому** жабылды, көмүр сатып алууга **46,800 сом**, ар кандай жабдуу (компьютерлерди ондотуу, кагаз, калепсап алууга, картриджерди толтуруу) алуу үчүн **93,700 сом**, айыл өкмөттүн аппаратынын ишин жакшыртуу максатында **37,400 сомго** компьютер жана принтер андан тышкары **120 000 сомго** керектүү эмеректерге жумшалды. ГСВнын жана оорукананын курулуш иштерине жана терезе, эшик алууга **120,000. Сомго** сарпталды. Райондук денгээлде инвест форум өткөрүүгө жана А. Суеркуовдун 100-жылдык мааракесине **103,000 сом**, архивке иш-кагаздарды тапшырууга **40,000 сом** сарпталды.

Жергиликтүү бюджеттин чыгашасынын 2012-жылкы аткарылышы

БИЛИМ БЕРҮҮ – 12 795,280 сом

Бел-Алды айыл өкмөтүнүн билим берүү мекемелеринин курамы 3 орто мектеп, 1 балдар бакчасы кирет. Бул мекемелердин иштешине 2012-жылда **12 795,280 мин сом** каражат сарпталды.

Эмгек акы фондусуна **9 499,750 мин** сом эсебинде каражат жумшалды, социалдык чегерүүлөр **1 602,800 сом**. Билим берүү чөйрөсүндө иштегендердин саны 65 адам. Билим берүү чөйрөсүндө иштеген мамлекеттик жумушчулардын орточо эмгек акысы 7 000 сомду түзөт.

Тамак-ашка **550,500 мин** сом бөлүндү. Сууга, электр энергиясына, жылытууга таш көмүр алууга жана телефонго **768 400 сом** сарпталды, андан тышкары **93 300 сомго** мектептерди окуу жылына даярдоого (сырдшап жана актоо) сарпталды.

Коргон айлындагы т. Исакеева мектебинин корридорун ондоо үчүн **120,030 сом** марпталды, Мугалимдердин сапардык чыгымдардын суммасы **58,200 сом** деп аныкталды. Мугалимдердин күнүмдүк чыгымдарына **86,900 сом** жана компьютер үчүн **15,400 сом** сарпталды.

СОЦИАЛДЫК КАМСЫЗДОО – 72,100 СОМ

«Калкка берилүүчү жеңилдиктер» статьясынын чыгымдары үчүн **72,100 сом** бөлүнгөн. Бул статья боюнча Авган согушуна катышкандарга **2,400 сомдон** жана Афгадардын канторасын курууга **15,000 сом**. Бул статья боюнча да ден соолугу начар адамдарга, бейтапканага жана жакыр үй-бүлөөлөргө **26,016 сом**, карылар күнүн өткөрүүгө **28,684 сом** сарпталды.

ТУРМУШ-ТИРИЧИЛИК КОММУНАЛДЫК ЧАРБА (ТТКЧ) – 55 400 СОМ

Бул бөлүм боюнча 2012-жылы 55 000 сом сарпталган, бул каражат төмөндөгү багыттар боюнча жумшалды. Көпүрөө салууга **30,000 сом** жана **25,000 сомго** көчөлөрдү жарыкатандырууга жумшалды.

МАДАНИЯТ ЖАНА СПОРТ – 930,386 сом

2012-жылдын бюджетинде айыл өкмөттүн маданият жана спорт мекемелери үчүн, маданий жана спорт иш-чаралары өткөзүү үчүн **930,386 сом** сарпталган. Маданият мекемелерине төмөндүгүлөр кирет: маданият үйү жана китепкана. Эмгек акы фондусуна жумушчу бирдиги үчүн **152,986 мин** сом бөлүнгөн, социалдык фондко чегерүүлөр **26,600 сом**. Сапардык чыгымдарга **2,400 сом**, жаны клубдун имаратынына кеткен чыгымдар **370,000 сом**, музыкалык аппаратура алууга **32,000 сом** жана **205,600 сом** 2012-жылдагы Ноорсуз майрамы, Медицина кызматкерлеринин күнүнө, Эгемендүүлүк күнүнө, Жениш күнүнө, Жаны-Жылга 220 балага 200 сомдук белектер тапшырылды жана үлгүлүү үй жана үлгүлүү көчө сынагына кеткен чыгымдар.

Кирешенин аталышы	2012-жылдын аткарылышы	% менен
Жалпы мамлекеттик салыктар	129,8	1%
Жергиликтүү салыктар	323,7	2%
Салык эмес төлөмдөр	106,9	1%
Категориалдык гранттар	11102,55	66%
Тендештирүү гранттар	3996,4	24%
Республикалык бюджеттен каражаттар	1272,828	8%
Бардыгы	16932,178	100%

Чыгашанын аталышы	2012-жылдын аткарылышы	% менен
Мамлекеттик кызматтар	3079,4	18%
Билим берүү	12795,3	76%
Социалдык камсыздоо	72,1	0%
Маданият жана спорт	930,4	5%
Турмуш тиричилик чарба	55,0	0%
Бардыгы	16932,178	100%